

Handläggare
Marie Lindström
Kansli- och utvecklingsavdelningen

Diarienummer
13FNU/0069

Finansieringsnämnden för
utbildning

Svar på motion (S) om medborgargaranti och beredskap för friskolors etablering i Värmdö kommun

Förslag till beslut

Motionen avslås.

Beslutsnivå

Kommunfullmäktige

Sammanfattning

Annika Andersson Ribbing m.fl. (S) har föreslagit att kommunen tar fram ett system för kvalitetsgranskning av fristående skolhuvudmän, ett system för fondering av riskpremier från fristående aktörer och att en etableringsfond med kommunala medel införs där fristående aktörer kan ansöka om lånefinansiering för att hantera sina riskpremier.

Motionen avslås med hänvisning till att det är Skolinspektionen som bedömer den sökande huvudmannens ekonomiska förutsättningar, pedagogiska kompetens och kvalitet på utbildningen. Kommunen har möjlighet att yttra sig över ekonomiska, organisatoriska och pedagogiska konsekvenser för den kommunala skolverksamheten. Eftersom kommunernas verksamheter bekostas av skatter och avgifter, inte av bidrag från enskilda företag, är det inte möjligt för kommunen att begära att fristående aktörer ska fondera riskpremier som ska falla ut till kommunen vid upphörande av aktörernas verksamheter. Kommunen kan vidare inte ge stöd till enskilda företag vilket innebär att kommunen inte kan ha en etableringsfond med kommunala medel där fristående aktörer kan ansöka om lånefinansiering.

Bakgrund

Annika Andersson Ribbing m.fl. (S) föreslår i en motion kommunfullmäktige

- 1) att ta fram ett system för kvalitetsgranskning av fristående skolhuvudmän som vill etablera sig i kommunen för att garantera lägsta möjliga risk för medborgarnas skattepengar, ge de sökande huvudmännen/bolagen tydliga, enkla och transparenta regelverk att för hålla sig till redan vid sin planering av en ansökan om etablering i Värmdö kommun, genom att bedöma:
 - a) ekonomiska baskrav (såsom soliditet, likviditet, skuldsättning, resultat, historik, ekonomisk brottslighet, ägandeförhållanden, skattebetalningshistorik, m.m.) som visar på aktörens bärighet och en budget för de kommande tre åren,

- b) kvalitetsmässiga baskrav (såsom lärartäthet, lärarbehörighet, resultat på nationella prov, föräldranöjdhet, omfattning av elevhälsoteam, arbete med elever i behov av särskilt stöd, omfattning av studie- och yrkesvägledning, m.m.), som visar på aktörens kvalitet och kompetens,
 - c) kommunala baskrav (såsom profil på verksamheten i förhållande till befintliga, antal redan etablerade verksamheter, geografisk placering, upptagningsområde, befolkningsprognoser, m.m.),
- 2) att ta fram ett system för fondering av riskpremier från fristående aktörer som faller ut till kommunen vid upphörande av fristående aktörs verksamhet (till exempel, men inte begränsat till, konkurser, flytt, nedläggning)
 - 3) att redovisa en lösning för en etableringsfond med kommunala medel där nystartade, fristående aktörer kan ansöka om lånefinansiering för att hantera sina riskpremier då övriga krav förutom de ekonomiska är uppfyllda för att kvalificera sig för etablering i kommunen.

Ärendebeskrivning

Att starta friskola

Skolinspektionen granskar ansökningar om att starta fristående skolor eller utbildningar utifrån skollagen med tillhörande förordningar och läroplaner. Sökande ska ha förutsättningar att följa de föreskrifter som gäller för utbildningen. En elevprognos ska säkerställa att sökanden får ett tillräckligt stort elevantal för att verksamheten ska kunna startas upp och bedrivas långsiktigt.

Uppgifter om den tänkta huvudmannens ekonomiska ställning ska lämnas, till exempel den senaste årsredovisningen, årsbokslutet eller dylikt. Budget för läsåret 1-3 ska lämnas in där alla etableringskostnader ingår. Uppgifter om finansieringen av verksamheten ska anges.

I ansökan ska en översiktlig beskrivning lämnas av hur huvudmannen planerar att genomföra arbetet med det systematiska kvalitetsarbetet och värdegrundsarbetet.

Kommunens yttrande

Skolinspektionen skickar ansökningar om etablering av friskolor för yttrande till kommunerna. Om ansökan avser en fristående gymnasieskola skickas den även till närliggande kommuner. Yttrandet ska innehålla beskrivningar av ekonomiska, organisatoriska och pedagogiska konsekvenser för den kommunala skolan av starten av friskolan. Konsekvenserna ska gälla förhållanden på lång sikt, dvs. fem till sex år.

Kommunens yttrande är av stor betydelse för Skolinspektionens bedömning av en ansökan eftersom kommunen har kunskaper om de förhållanden som råder inom dess skolorganisation. Däremot är det inte kommunens uppgift att yttra sig över eller göra bedömning av den sökande huvudmannens förutsättningar, såsom ekonomi, pedagogisk kompetens eller kvalitet på utbildningen. De frågorna hanteras exklusivt inom Skolinspektionens tillståndsprövning.

Skolinspektionens beslut

Skolinspektionen fattar sitt beslut efter en helhetsbedömning där kommunens yttrande vägs in. I bedömningen tas hänsyn till om utbildningen tillför något nytt till det utbud av

utbildningar som redan finns i kommunen eller närliggande kommuner och vilka effekter för det offentliga skolväsendet etableringen kan ge upphov till.

Negativa följder för det offentliga skolväsendet, och därmed grund för att avslå ansökan, kan vara:

- Om tillkomsten av en fristående grundskola medför att en landsorts- eller glesbygdskommun tvingas lägga ner en skola och detta medför att avståndet till närmaste kommunala skola avsevärt ökar för elever i någon del av kommunen.
- Om etableringen av en fristående skola påverkar kommunens skolorganisation och medför betydande kostnadsökningar som är bestående
- Om tillkomsten av en fristående gymnasieskola kraftigt begränsar kommunens eller en närliggande kommuns möjligheter att erbjuda alla inriktningar av ett nationellt program.

Likabehandlingsprincipen

När Skolinspektionen beslutat att godkänna etablering av en friskola får skolan därmed bidragsrätt. Utgångspunkten enligt lagstiftningen är att beräkning av bidrag till enskilda verksamheter ska ske enligt den så kallade likabehandlingsprincipen. Det innebär att bidrag till friskolor ska bestämmas på samma grunder som när resurser fördelas till kommunens egna skolor.

Från och med 2010 är det inte längre möjligt att reducera bidraget till friskolor med ett skolpliktsavdrag, vilket gjordes tidigare. Skolpliktsavdraget var tänkt att utgöra en buffert för elever som den kommunala skolan fick ta tillbaka från friskolor under pågående läsår eftersom kommunen inte får några statliga pengar för dessa elever. Kommunens kostnader för att hålla en beredskap för att ta emot elever i grund- och gymnasieskolan ansågs dock inte ha något omedelbart samband med kostnaderna för utbildningsverksamheten. Dessa kostnader hör snarare samman med kommunens övergripande myndighetsansvar och därför beslutades att skolpliktsavdraget skulle tas bort.

Ekonomiska konsekvenser

Förslaget till beslut har inga ekonomiska konsekvenser.

Konsekvenser för miljön

Förslaget till beslut har inga konsekvenser för miljön.

Konsekvenser för medborgarna

Förslaget till beslut har inga konsekvenser för medborgarna.

Bedömning

Det är inte kommunens uppgift att bedöma den sökande huvudmannens ekonomiska förutsättningar, pedagogiska kompetens eller kvaliteten på utbildningen. Dessa frågor hanteras inom Skolinspektionens tillståndsprövning. Kommunen får lämna yttrande om de ekonomiska, organisatoriska och pedagogiska konsekvenser starten av skolan kan ha för kommunen på lång sikt. Det är därför inte kommunens sak att ta fram system för kvalitetsgranskning av fristående huvudmän för att ge dem regelverk angående ekonomi

och kvalitet m.m. vid planering av ansökan om etablering i Värmdö kommun.

Kommunernas verksamheter ska bekostas av skatter och avgifter, inte av bidrag från enskilda företag. Därför är det inte möjligt för kommunen att begära att fristående aktörer ska fondera riskpremier som ska falla ut till kommunen vid upphörande av aktörernas verksamheter. Kommunen kan vidare inte ge stöd till enskilda företag vilket innebär att kommunen inte kan ha en etableringsfond med kommunala medel där fristående aktörer kan ansöka om finansiering.

Men stöd av ovanstående resonemang föreslås att motionen från (S) avslås.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom kansli- och utvecklingsavdelningen. Kontakter har tagits med Skolinspektionen och Sveriges Kommuner och Landsting (SKL).

Handlingar i ärendet

Nr	Handling	Bilaggs/Bilaggs ej
1	Motion om medborgaranti och beredskap för friskolors etablering i Värmdö kommun	Bilaggs

Monica Fransson
Kundvals- och finansieringschef